

Příběh o ptácích (Ben Bahan) – převyprávění v českém znakovém jazyce podle významného neslyšícího amerického vypravěče Ben Bahan „The bird of the different features“ .

Text **Příběh o ptácích** ve zkrácené verzi

V daleké místech na hoře, kde se žije orlí rodina, muž a žena. Muž seděl s noviny SPORT a najednou do té místnosti běžela jeho manželka a řekla mu, že už je načase. Tak obě šli do pokoje, kde tam jsou čtyři vajíčka. Čekali na nich, kdy se vylíhne svá mláďata. První vajíčko se vyskočil mládě s velkým očím a orlí zobák. Manželé byli radosti beze sebe. Postupně se otevřela druhé a třetí vajíčka. Jsou rádi, jak jsou roztomilé, ale dělalo se mu starosti se čtvrtým vajíčkem, který se zůstal bez pohybu. Čekali, čekali, až se konečně začalo to čtvrté vajíčko hýbat. Manželé se na něho nadšeně dívali. Když to mládě se vyskočil, byli zděšeni, protože se vypadal jinak. Měl dlouhý rovný zobák. Rodiče jsou šokováni, hned zavolali lékaře, který je také orel. Přiletěl s lékařským kufrem. Vyšetřil první tři mláďata, kteří podle něho byli naprosto v pořádku, ale u čtvrtého už byl problém. Vyšetřil ho zobákem pomocí speciálním naslouchátkem. Rodiče čekali na jeho vyjádření výsledku vyšetření. Řekl jim, že to čtvrté mládě se narodil už s dlouhým rovným zobákem, a že se s nimi nedá nic dělat. Jen jim řekl, že je moc mladý a že se mají počkat do tří měsíce, kdy znovu ho navštíví na další podrobné vyšetření. Podle toho se uvidí, jak to bude dál. Z jeho zpráv oba rodiče byli šokováni a zoufalé, začali se na sebe házet viny ze svých předchůdců, kteří by byli nositelem té nemoci. Ty jejich děti se na nich dívali, jak se hádají. Později oni sami se uvědomili a snažili se usmířit a že se museli dívat do budoucna pozitivně. Podle nich jejich první tři děti jsou normální, ale čtvrté dítě není normální. Ale snažili je vychovávat normálním způsobem. Jednou večer, kdy manželka četla noviny a našla tam zajímavý článek, ve kterém píše, že je někde akce misionářské motlitby, kde se dějí zázraky. Prý dokážou vyléčit z nemocné lidí na zdravé. Pověděla svého manžela a přesvědčila ho, aby tam jel se čtvrtým synem co nejdříve než je počkat na tři měsíce. Tak druhý den jeli tam všichni. Před kostelem stala velká fronta lidí s různými postiženými i staré lidí. Dlouho čekali na frontě, až byli na jejich řadě. Kolem nich lidé byli hypnotizované a oslavovali je. Ten plešatý misionář se díval na něho a držel ho zobákem. Snažil se mu tlačit do oblého tvaru, až tomu chudákovi ptáčkovi nemohl dýchat. Při držení se mluvil motlitby. Po spuštění jeho zobák zůstal na stejném místě a nic se mu nezměnil tvar zobáku. Misionář řekl rodičům, že musí doma prostudovat bibli a modlit se každý den, kdy se může přijít zázrak ho vyléčit. Rodiče mu uvěřili a po návratu domů se opravdu dělali, ale výsledek zůstal beze změn. Rodiče z toho byli bezradné. Dozvěděli od někoho, že existuje nějaké šarlatánství v indiánské komunitě. Jeli tam, oni připravovali mu speciální nápoj, který byl z různých rostlin a zvířat. Ten syn se seděl celý den před táborákem, kde se indiáni kolem něho tančili a trpěl se vedrem a musel se vypít nápoj, který má odpornou chuť. Výsledek opět zůstal beze změn. Dali jim láhev zásoby té speciální nápoje, který musel vypít lžící třikrát denně. Stejně se nic nezměnilo. Ta doba už uplynula tři měsíce. Nezbývalo se rodičům navštěvovat lékaře, kterému slíbili. Lékař jim sdělil, že není možná léčba, ale jediná možnost je operace, která se stala moc drahá. Bohužel rodiče nemohli dovolit. Zkusili navštěvovat různé lékaře, každý potvrdili stejnou verzi. Rodiče rozhodli ještě navštívit posledního lékaře, audiologa. Tam ho provedli vyšetření, který je typické vyšetření na sluchu, ale oni to dělali na zobák. Po vyšetření ten audiolog jim informoval, že je 100% pták s dlouhým a rovným zobákem. Rodiče byli zoufalé, že nejsou schopni zaplatit tu operaci. Ten audiolog jim řekl, že existuje speciální škola, která se zaměřuje na výchovu ptáka s rovným zobákem se cílem převychování na chování orla. Po skončení školy prý bude schopen pohybovat ve vyšší společnosti orlů. Rodiče byli velmi nadšení a dostali od něho kontakt. Hned tam jeli a už seděli v ředitelně. Ředitel, který byl vysoký, plešatý a měl orlí zobák,

vysvětloval jim filozofii té školy. Rodičům to přesvědčil a moc se jim líbil. Ředitel jim dovolil navštěvovat jednu třídu, kde jsou tam ptáci různého typu s rovným zobákem. Ta učitelka jim učila, jak správně strčit zobákem zhora dolů. Ten syn se zkusil zapojit do vyučování. Rodiče se divili její způsob výuky. Ředitel jim vysvětlil, že ty děti jsou malé a mají měkké tělo a je lepší co nejdříve procvičovat, tlačit své zobáky, aby se v budoucnu dostali do tvaru oblého jako mají orlové. Rodičům to dávalo smysl a už nechal svého syna a tajně zmizeli domů. Ten syn se najednou zjistil, že rodiče už odešli, tak zůstal ve škole se učit. Učil se ještě jak protáhnout svá křídla, je to stejný důvod jako u zobáku. Zůstal tam a učil se až do skončení základní docházce, kdy už uměl zvládnout jak strčit zobáka a protáhnout svá křídla. Než se odejdou ze základní školy, musí se vybrat na jakou školu půjde. Tak učitelka jim rozdala papír, na kterém napíšu čím by chtěl být. Když se vybrala zpátky ty papíry, přečetla je. Z první dvou papíru se rozzlobila, ale snažila se ovládat, třetí byl v pořádku, ale u čtvrtý papír se už ztratila sebekontrolu. Hrozně se nadávala žákům, že si vyberou taková podřadné povolání a že se nesmějí zapomenout, jací jsou. Připomněla jim, že jsou vychováni jako orel a že jsou z vyšší vrstvy, nikoli jako ptáci s rovným zobákem. Hubovala na žáka, který chce být zpěvákem, podle ní se patří do ulic, kde se zpívají o peníze a že to orlové nedělají. Také nadávala na druhé žáka, který chce být sběratelem brusinek. Řekla, že orlové nejlíbnější brusinky a že jsou velmi ponížené povolání. Orlové jsou lovci. Tak jim posílala do učňovské školy, kde se vyučují lovcem. Učitel se nejdříve jim učil základní tři techniky, jak lovit zvířata. Tři techniky byla jak udělat terč ze svých očí, jak správně letět vysoko a jak útočit a odnést ulovené zvířata. Studentům se nejdříve moc nepovedlo, ale časem už zvládli na výbornou. Ale nadále jim dělá problém odvést nějakého zvíře kvůli jeho slabé fyzické postavy. Už všichni udělali tu školu a byli slavnostně předáni diplomu o absolvování té školy. Rodiče byli na své děti hrdí, ale neuvědomili, že jsou pořád stejné s dlouhým rovným zobákem. Ten syn rodiny orlů také dostal diplom a všichni se podívali na diplom, kde tam bylo napsáno „Lovec“. Jeli všichni domů a hned druhý den časně ráno otec povolal své tři starší synové, kteří se vyrostli do silného orla a zároveň povolal svého čtvrtého syna, který se vypadal mezi svými třemi bratry malý. Tak všichni letěli na první společný lov. Ten čtvrtý syn první našel zajíce, tak otec a tři bratři dal mu přednost ho lovit. Předvedl jim skvělým výkonem až dokdy se snažil odvést zajíce. Bohužel bylo mu moc těžké a prosil zajíce, aby mu něco dal jídlo pro své rodiče. Tak dostal od zajíce mrkev a dal ho svému otcovi. Otec byl z toho překvapený, že to vůbec nezvládne a už vidí jeho budoucnost neschopného samostatného života. Tak všichni se vrátili domů a doma otec vyprávěl své manželce, co se stalo při lovu a spolu přemýšleli, co bude s ním, až budou staří a zemřou. Dělají jim starosti, kdo bude ho živit, tak zavolali tři starší synové a prosili jim, aby se starali svého nejmladšího bratra až do jeho konce života. Souhlasili a slíbili je, ale ten nejmladší bratr byl v jiném pokoj a vůbec se netušili, že všichni se rozhodli o jeho život. Po několika měsících otec jim řekl, že jsou bohaté úlovky v jiném místě a že budou stěhovat. Všechny věci z bytu nechali odvést nákladním autem, a všichni se letěli do jiných míst. Ale jeden problém byl, že všichni orlové mají dlouhá křídla, zatímco ten pták s dlouhým rovným zobákem má krátké křídlo a musel letět 10x tempem víc než oni. Tak se rychle velmi unavil, a nemohl jim volat, aby udělali přestávku. Bohužel rodiče a jeho tři bratři ho neslyšeli a letěli dál, až se zmizeli. Uviděl pod sebou údolí a vzpomněl se na školu, jak učitelé jim řekli, že to je místo, kde žijí podřadné ptáci s rovným zobákem. Nechtěl tam odpočinout, ale síla mu ztratila, tak se seděl na větví stromu. Najednou se uslyšel zpěv a uviděl ptáka, který zpíval. Ten zpívající pták mu zeptal proč se na něho díval hrozným způsobem. Pověděl mu, že on je podřadný pták s rovným zobákem a že zpívá jako na ulicích a že vše se dozvěděl ze školy. Ten zpívající pták mu opětoval, že vypadáš stejně jako on. Bránil se, tak mu dokázal, že to umí i zpívat. Ten už uměl zpívat a byl do toho zabraný. Pořád si zpíval a měl takovou radost, zpívání pro něj bylo tak krásné.

Malý si uvědomil, že celou dobu byl sevřený do sebe. Teď se konečně cítil otevřeně a uvolněně. Chtěl zpívajícímu ptákovi poděkovat. Rozhodl se, že pro něj uloví nějaké zvíře, aby měl co jíst. Zpívající pták se divil, jak je možné, že jí maso. Odpověděl mu, že ho jí už od malička. Zpívající pták byl velmi překvapený a řekl, že on jí jen brusinky. Malý si vzpomněl, že ve škole ho učili, že brusinky jíst nesmí. Ty jsou určeny jen pro podřadné ptáky. Zpívající pták se mu pokusil ukázat, jak se brusinky jí. Ochutnal jednu a strašně moc mu to zachutnalo. Chtěl sníst celý keř. Postupně se zapojil do světa ptáků s rovným zobákem. Seznámil se tam se spoustou nových kamarádů, se, kterými si velmi dobře rozuměl. Byl s nimi spokojený. Zpíval s nimi. Jedl s nimi brusinky.

Jednou po obloze letěl orel. Všichni ptáci se rychle utekli schovat. Jen pták s dlouhým rovným zobákem zůstal sedět na místě. Zamával na orla. Byla to jeho máma. Máma mu vyhubovala. Zlobila se na něj, protože si dělala starosti. Všuse svého nejmladšího syna hledala. Vysvětlil jí co se stalo. Vyprávěl jí, jak byl velmi unavený a proto si potřeboval odpočinout. Odvezla si ho domů, aniž se s nikým rozloučil. Doma byl potrestaný. Zavřeli ho do jeho pokoje. Neměl co dělat, tak si začal jen tak pro sebe zpívat. Rodiče to slyšeli. Pokárali ho. Řekli mu, že tohle orlové nikdy nedělají. Pohrozili mu, že pokud ho ještě jednou uslyší, potrestají ho ještě víc. Synek slíbil, že už vícrát neudělá. Moc se mu stýskalo po kamarádech, po zpěvu a po brusinkách. Po několika dnech pomalu zapomínal. Všechno se vrátilo do starých kolejí, do života ve světě orlů. Na svět ptáků s rovným zobáků už pomalu zapomínal.

Jednoho dne rodiče přišli se zprávou, že ho konečně budou moci nechat operovat. Podle nich by se po operaci už mohl stát normálním ptákem. Synek dlouho váhal, zda to bude opravdu tak možné. Rodiče ho podporovali v kladném rozhodnutí. Přesvědčili ho. Nakonec s operací souhlasil. Velmi rychle bylo všechno připravené k operaci. Byl v narkóze. Po probuzení stálo kolem jeho postele v pokoji celé jeho příbuzenstvo. Všichni čekali na odstranění obvazu z jeho zobáku. Nakonec byli všichni velmi spokojeni s výsledkem operace. Uspořádali oslavu na jeho počest. Zpráva o opraveném zobáku se rychle šířila. Všichni byli zvědaví, jak to ve skutečnosti vypadá. Chválili ptáčka za to, že to zvládl a teď už je konečně normální pták, orel. Jen děti se na něj dívali trochu divně. Pořád jim více než orla připomínal papouška. Rodiče se ptáčka snažili utišit. Ptáček byl po operaci ze všeho velmi zmatený. Dospělí orlové ho neustále přesvědčovali, že je všechno v nejlepším pořádku, že děti jen šprýmují a že si jich nemá nevšímát. Vrcholem oslavy bylo rožnění selátka. Ale náš ptáček neměl vůbec chuť na maso. Vymluvil se, že nemá hlad a že je unavený po operaci. Nechali ho tedy odpočívat.

Druhý den si práček vzpomněl na své kamarády z údolí. Řekl mamince, že chce zaletět na návštěvu za svými kamarády. Maminka ho pustila pod podmínkou, že se musí vrátit nejpozději na večeri. Souhlasil a hned letěl daleko až do údolí. Setkal tam se sborem zpěvných ptáků. Chtěl se k jejich zpěvu připojit jako kdysi. Všichni na něho zírali. Ptali se ho, co se mu to stalo s jeho zobákem. Nechtěl se pochlubit, že byl na operaci a že už patří do vyšší vrstvy ve světě orlů. Místo toho jim namluvil, že nadával pozor, narazil do stěny a proto je teď jeho zobák ohnutý v důsledku tohoto zranění. Bylo jim ho líto. Pozvali ho do sboru, aby si tedy společně zazpívali. Dirigent nebyl stále spokojený s výkonem sboru. Slyšel, že stále někdo ruší falešným zpěvem, Nakonec zjistil, že ruší ptáček přeoperovaný na orla. Vyřadil ho ze sboru. Vysvětlil mu, že to je tím zobákem, který je zahnutý dolů a když zpívají, tak výdechový proud zvuku jde úplně jiným směrem než jde od ostatních ptáků s rovným zobákem. Ptáček z toho byl velmi zoufalý. Tolik chtěl zpívat. Nezbylo mu nic jiného, než jenom sledovat, jak zpívají ostatní. Za chvíli nadešel čas večere. Všichni letěli obsadit keře s brusinkami. Ptáček se těšil na sladoučké brusinky. Tak dlouho je nejedl. Když je chtěl jíst, nedařilo se mu to. Brusinky mu vždy spadly ze zobáku. Zkoušel brusinky zobákem uchopit z různých stran, ale marně.

Byl z toho všeho velmi smutný. Už se nemohl zapojit do světa ptáků s rovným zobákem. Uvědomil si, že stojí mezi dvěma světy, světem orlů a světem ptáků s rovným zobákem. On sám nepatří ani do jednoho z těchto světů, nepatří nikam. Díval se na zapadající slunce a rozlétl se přímo do neznáma, až zmizel v dálce.

Úkol:

Po zhlédnutí toho příběhu či jeho přečtení zkuste přemýšlet nad odpověďmi na následující otázky:

- 1. V čem se skrývá význam celého vyprávění?**
- 2. Z jakého pohledu je vnímán příběh?**
- 3. Co bylo cílem rodičů našeho ptáka, hlavního hrdiny příběhu?**
- 4. Za jakého ho považují rodiče a lékař?**
- 5. Zkuste popřemýšlet, jak by celý příběh byl vnímán, kdybychom na něj pohlíželi z kulturního jazkového pohledu. Jak by se odvíjela situace:**
 - a) po zjištění odlišnosti „mláděte“ po vylíhnutí z vajíčka**
 - b) návštěva lékaře**
 - c) léčba**
 - d) vzdělávání a výběr a příprava na budoucí povolání**
 - e) vztah rodičů a dítěte**
 - f) operace a vnímání své identity**
- 6. Jaký je závěr toho příběhu?**